

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

FAŠIZEM IN VATIKAN

Značilen komentar „Novosti“ o poslanici jugoslovenskega episkopata — Vatikan na Malti in v Julijski krajini

Zagreb, 4. marca. n. »Novosti« pri-
našajo uvodnik, v katerem se bavijo
z nastopom nadškofa dr. Bauerja proti
fašističnemu terorju v Julijski krajini.
V članku se pravi:

Pojavlja se samoobsebi vprašanje,
kje so vzroki, da papež v svojih inter-
vencijah nima uspeha in da ne more fa-
šističnega režima pripraviti do spošto-
vanja podpisanih in svečano sprejetih
pogodb. Kako to, da papež, ki je znal
biti tako energičen v vprašanju ital.
duhovništva na Malti, napram Veliki
Britaniji, ne more biti energičnejši na-
pram fašistični Italiji. Je nekaj usod-
nih momentov, ki povzročajo to pape-
ževo slabost napram fašizmu vkljub
pisanim klavzulam lateranske pogod-
be. Kar se tiče katekizacije šol, more
fašistični režim opravičiti ukinitve hr-
vatskega in slovenskega jezika, ker je
šola domena samo države. Papež je
načelno moral pristati na to, da bi
učvrstil svojo suverenost v cerkvi.
Papež je dobil z lateransko pogodbo
posvetno moč, toda za Italijo se konča
ta njegova moč na vatikanskih zido-
vih. Papež je v Italiji danes slabši ne-
go je bil Benedikt XV. brez svoje sve-
točne moči. Razen tega je vzrok pape-
ževih neuspehov, morda tudi v tem,
da ni tako kakor bi trebalo informiran
o teh vprašanjih, čeravno je goriški
nadškof dr. Sedej Slovenec po rodu in
po čustvu, ker je treba vpoštevati, da
sta poreški škof in tržaški škof Italia-
na in skoro fašistofila. Uvažujejo se pa

njuna poročila. Bili so primeri, da sta
ta dva škofa poročala o položaju v
svojih škofijah ter postopala s hrva-
skim in slovenskim duhovništvom še
slabše, kakor sama fašistična oblastva.
Razume se, da so zaradi takega posto-
panja zoper slovensko duhovništvo
tudi interesi cerkve v neki meri ogro-
ženi. Nastopa gotovo propadanje vere
v narodu. Toda to so še edini mogoči
argumenti, s katerimi bi bilo nastopiti
proti Mussoliniju. Spričo take izolacije
z ozirom na klavzulo v italijanski po-
godbi res ni mogoče pri Mussoliniju
mного doseči.

Italijanski komentarji

Trst, 4. marca. r. Pastirski list nadško-
fa dr. Bauerja, v katerem poziva vernike
na javno molitev za preganjanje Slovencev
in Hrvatov v Italiji, je izzval v fašističnem
tisku silno razburjenje in napade na hr-
vatskega metropolita. Dobim rimski in mi-
lanski listi odločno odbijajo vsebino pastir-
skega lista, je prišel tržaški tisk pravo kam-
panjo ter skuša pobijati trditve dr. Bauerja.
»Popolo di Trieste« pravi, da čaka Bau-
erja če že ne deveti, pa prav gotovo deseti
krog v Dantejevem peklu. V desetem kro-
gu so namreč sleparji in lažnjivci. Toda dr.
Bauer pride gotovo že v deveti krog pekla,
v katerem trpe vsi oni, ki ustvarjajo razkol.
To, da je storil dr. Bauer s svojim pastir-
skim listom. Ustvaril je tako globok razkol

med Jugoslavijo in Italijo, da je z njim sko-
ro provokiral vojno. V tej čisti politični
borbi kliče dr. Bauer po božji pomoči. »Po-
polo di Trieste« trdi, da Italija ni prepove-
dala Slovanom moliti v njihovem jeziku,
dalje, da se ni dotaknila slovenskega sve-
čeništva, da pa je odločno vstala zoper pan-
slavistično agitacijo teh svečnikov. Običaj-
ne slovenske prilike so zaščitene, toda in-
tervenira se samo takrat, če se pri teh pri-
likah vrši protitalijanska propaganda. »Po-
polo« vidi v pastirskem listu panslavistično
akcijo ter opozarja dr. Bauerja, da se v
Julijski krajini nahajajo Italijani, ki edini
imajo pravico tu odločati.

»Piccolo« pravi v uvodniku, da dr. Bauer
ne pozna smisla konkordata med Italijo in
Vatikanom. Odločno pobijajo očitke, da bi
Italija preganjala slovenske katolike, em-
pak trdi, da so katoliki preganjeni baš v
Jugoslaviji. Kot dokaz temu citira organ
katoliške akcije v Italiji »L'Aveniere d'
Italia« in dunajsko »Reichspost«. Po nekem
komunikatu mednarodne katoliške agencije
v Feiburgu v Švici proti katoliški cerkvi v
Jugoslaviji resna nevarnost. Zato poziva
»Piccolo« predrzo dr. Bauerja, naj odredi
vernikom, da molijo za katolike v Jugo-
slaviji.

»Giornale d'Italia« se ponovno bavi s
pastirskim listom dr. Bauerja ter poziva naj-
energичnejše papeža, naj pozove hrvatskega
metropolita na odgovor. To dejstvo je tem
značilnejše, ker je »Giornale d'Italia« or-
gan ministrstva zunanjih poslov. V pastir-
skem listu vidi očitno in nedovoljeno vme-
šavanje v notranje italijanske odnose.

pisala dražbo, ki se je vršila davi ob 10.
na glavnem kolodvoru.

Carinarnica je zahtevala za 9 vagonov
vina, ki ga je okrog 100.000 litrov, 39.000
Din. Pri dražbi je bilo navzočih sedem in-
terentov, ki so vino izdražili za 43.000
Din. Končno je carinarnica oddala vse vi-
no nekemu trgovcu kot najvišjemu ponud-
niku. Vino seveda ni užitno, vendar ga bo-
do prekuhali in predelali v žganje. S tem
je vinska afera, ki je vzbudila v naši jav-
nosti precejšnjo pozornost, končevala javno
likvidirana.

Velik požar v Samoboru

Sombor, 4. marca. Preteklo noč je
zgorela v Somboru tvornica posteljnih odevi
z vsemi stroji in inventarjem. Škoda zna-
ša okrog milijona dinarjev. Gasilci so z
največjo muko rešili pred požarom v bli-
žini stoječo tovarno pohištva. Požar je na-
stal v strojnem oddelku tovarne posteljnih
odev, kjer je skočila iskra v zalogo volne
ter na ta način povzročila ogenj, ki ga ni
bilo moči ugasniti. Tovarna je bila zavaro-
vana pri zagrebški Croatii.

Razpust turškega parlamenta

Carigrad, 4. marca. Predsednik republi-
ke Kemal paša je na zborovanju ljudske
stranke objavil, da se je odločil za razpust
parlamentu in takojšnji razpis volitev.

Revolucija v Peruju končana

Lima, 4. marca. Dosedanji predsednik
vrhovnega sodišča v Peruju, Ricardo Elias,
ki je s pomočjo vojaške zveze sestavil novo
vlado, v kateri sta med drugimi tudi po-
veljnik mornarice Vinsen in šef generalne-
ga štaba v armadi Bravo. Nova vlada na-
merava predvsem preprečiti vsako mešan-
sko vojno ter je v ta namen že pričela po-
gajanja z uporniki v Arequipi. Uporniki
so baje pripravljeni, da bi z gotovimi pogo-
ji odložili orožje.

Lima, 4. marca. AA. Revolucija je konča-
na. Predsednik Sachoz Cerro je odstopil in
izročil vlado vojaški zvezi. Odločila je voj-
na mornarica, ki je prešla k upornikom in
zadržala prevoz vladnih čet.

Posledice ostre zime

Berlin, 4. marca. AA. Zaradi silne zime
je v raznih krajih srednje in severne Ev-
rope promet zelo trpel. Na Danskem je
obstalo na cestah na tisoče avtov, ki ne
morejo naprej. V več mestih so povodnji.
V dolini Formanza v italijanskih Alpah je
lavinja zasula 6 železniških delavcev, ki so
popravljali progo. V Buchensteinu na Ti-
rolskem je snežen plaz ubil dva delavca
in 12 poškodoval. Tudi v francoskih Alpah
so divjali snižni viharji in napravili mnogo
škode. Kraj Chamonix je odrezan od osta-
lega sveta.

Stanje trgovinskih pogajanj s ČSR

Konferenca čsl. gospodarskih ministrov je izdelala nove smernice — Posredovanje poslanika dr. Kramerja

Praga, 4. marca. h. Strokovni go-
spodarski ministri so imeli včeraj po-
poldne po daljšem odmoru konferenco
do poznih večernih ur, na kateri so
predvsem razpravljali o jugoslovensko-
češkoslovaški trgovinski pogodbi. Pri
razpravah za zaključitev pogodbe so
se namreč pokazale nekatere sporne
točke. Po izčrpnem poročilu zunanjega
ministra dr. Beneša je sklenila konfe-

renca gospodarskih ministrov nove
smernice, ki opravičujejo nado, da bo-
do pogajanja v kratkem uspešno za-
ključena. V zadnjem času je jugoslo-
venski poslanik dr. Kramer skoraj vsak
dan, pa tudi večkrat na dan razpravljal
z zunanjim ministrom dr. Benešem
ali njegovim zastopnikom ter skušal
tudi z neposrednim posredovanjem v
Beogradu razčistiti položaj.

Italija končno enkrat zadovoljna

Veliki fašistični svet o pomorskem sporazumu — Macdonald tolmači sporazum kot dober znak za svetovno razorožitveno konferenco

Rim, 4. marca. »Agenzia Stefani«
poroča: Na včerajšnji seji velikega fa-
šističnega sveta je podal zunanji mini-
ster Grandi obširno poročilo o novem
pomorskem sporazumu, na kar je ob-
razložil mornariški minister Siriani
tehnične podrobnosti in točne številke
te pogodbe. Končno je Mussolini opo-
zoril v daljšem govoru na velik pomen
te pogodbe, na kar je veliki fašistični
svet sprejel naslednji dnevni red:

Veliki fašistični svet je slišal poro-
čilo zunanjega ministra Grandija in
mornariškega ministra Siriana ter je
mnenja, da so določbe italijansko-fran-
cosko-angleške pomorske pogodbe v

vseh pogledih zadovoljive. Zato izreka
ministroma Grandiju in Sirianu kakor
vsem njunim sodelavcem svoje pri-
znanje.

London, 4. marca. Macdonald je
poslal francoskemu ministrskemu pre-
sedniku Levalu in italijanskemu mi-
nistrskemu predsedniku Mussoliniju
brzojavko, v katerih izraža svoje zado-
voljstvo nad doseženim pomorskim
sporazumom, ter naglašja, da bo ta re-
zultat dolgoletnih pogajanj rodil mno-
go koristi ter je dober znak za rešitev
problemov, o katerih se bo razpravljalo
na bodoči svetovni razorožitveni
konferenci.

Licitacija zaplenjenega vina na Glavnem kolodvoru

Kakor smo pred enim mesecem poro-
čali, je bilo na ljubljanski železniški po-
staji zaplenjenih 9 vagonov vina, katerega
kakovost ni ustrezala določbam zakona o
vinu. Vino so zaplenili tudi za to, ker ga
ni hotel nihče prevzeti. Baje je vino kupil
neki Italijan iz okolice Geneve v Vrhu in
Beli cerkvi v Vojskovi, ko so mu pa vino
poslali v Italijo, ga ni hotel sprejeti, češ
da je neužitno in pokvarjeno. Vagone so
torej poslali nazaj v Jugoslavijo in ostali

so v Ljubljani. Vina ni hotel nihče spre-
jeti.

Za zadevo se je seveda zanimala cari-
narnica kot pristojna oblast, ki je najprej
poslala vzorec vina enološki stanici v Ma-
ribor, da tam preizkusijo njegovo kaka-
vost. Iz Maribora je prispel odgovor, da
je vino slabo in neužitno, ker je mešano
s šmarnico. Carinarnica je tozadevni akt
poslala finančnemu ministrstvu v Beograd,
oddelek za carine, v rešitev. Nedavno je
prispel odgovor, da carinarnica lahko vino
izdraži. Pretekle dni je carinarnica raz-

Nameščenci in socijalno zavarovanje

Če zakon o pokojninskem zavarovanju ne bo razširjen na vso državo, bodo nameščenci hudo prizadeti

Ljubljana, 4. marca.

Snoči se je vršilo v restavracijskih
prostorih gostilne »Pri Levu« drugo pre-
davanje referenta Pokojninskega zavoda
dr. Janka Vrančiča o pokojninskem zava-
rovanju nameščencev in nevarnosti osnut-
ka zakona o socijalnem zavarovanju.
Obisk je bil razmeroma dober. Predava-
telja in udeležence je toplo pozdravil g.
Zemljič. Iz izčrpnega predavanja dr. Vran-
čiča posnemamo:

Če obenem z uveljavljanjem osnutka
novega zakona o socijalnem zavarovanju
ne bo razširjen zakon o pokojninskem za-
varovanju nameščencev na vso državo in
tudi na trgovske nameščence, bodo name-
ščenci izven bivše Slovenije in Dalmacije,
v Sloveniji in Dalmaciji pa trgovski na-
meščenci, zelo slabo preskrbljeni za pri-
mer onemoglosti, starosti in smrti.

Delavsko starostno zavarovanje bi da-
jalo namreč za 5 let zavarovanja le 12,5%
zavarovanih prejemkov kot rento, ki bi se
le vsakih 5 let zviševala za 2,5%, tako da
bi po 45. letih zavarovanja dosegla le
32,50%, dočim daje pokojninsko zavarova-
nje nameščencev že po 6 letih 32%, po 40
letih pa 110%. Poleg tega zavaruje delav-
sko zavarovanje največ prejemke Din
24.000 na leto, pokojninsko zavarovanje
nameščencev pa Din 42.000 na leto. Naj-
višja renta v delavskem zavarovanju je
Din 7800 na leto, pokojninskem zavarova-
nju nameščencev pa Din 46.200.

Delavsko zavarovanje vdovi sploh ne
daje pravice do rente, marveč le do en-
kratne posmrtnice podpore v višini 30-kratne
dnevne mezde, torej največ Din 2400, do-
čim daje pokojninsko zavarovanje name-
ščencem vdovam v višini polovične moževe
rente.

Otrokom daje delavsko zavarovanje za
zavarovanje 5 let 3,25%, za zavarovanje
45. let pa le 7,25% zavarovane mezde, in
sicer le do 16. leta starosti, dočim znaša-
jo otroške rente po zakonu o pokojnin-
skem zavarovanju nameščencev za 1 otro-
ka 25%, za 2 35%, za 3 40% in za 4 ali
več 45% roditeljeve rente, in sicer po be-
sedilu zakona do 18. leta, po praksi pa do
21. leta starosti, in se vdova z otroki in
sirotam poleg tega priznavajo še posebne
podpore večinoma v polovični višini nji-
hovih rent.

Osnutek dopušča sicer tudi lastne fon-
de službodajalcev za višje dajatve, a so ti
le prostovoljni in jih bo imel bržčas le
mališki službodajalec, poleg tega pa
skoro gotovo ne bodo dosegali rent zak-
onitega pokojninskega zavarovanja.

Ker je delavcev približno 10-krat toliko
kot nameščencev, bi bilo seveda v sedanjih
razmerah težko zahtevati, naj imajo takoj
vsi delavci pravico do rent po zakonu o
pokojninskem zavarovanju nameščencev.
Če pa delavci še ne morejo izvajati tako
visokih rent, zakaj naj bi se jim odrekli
tudi nameščenci, zlasti še, ker se name-
ščencem v bivši Sloveniji in Dalmaciji že
pridobljene pravice nikakor ne morejo
ukiniti. Za vse nameščence v državi mo-
rajo veljati enaki zakoni in enake pravice.

Mnogo določb osnutka vzbujajo bojazen,
da bo osnutek spraviti v delavsko zava-
rovanje večino nameščencev tako, da bi
ostal pri Pokojninskem zavodu le majhen
del nameščencev in bi bila za to vedna ne-
varnost, da bodo prišli tudi oni na vrsto.
Najprej naj bi bili zavarovani v delav-
skem zavarovanju vsi nameščenci izven
Slovenije in Dalmacije, v Sloveniji in Dal-
maciji pa vsi trgovski nameščenci, vsi na-
meščenci do 18. leta starosti, nameščenci,
izvzeti iz dolžnosti zavarovanja po zakonu
o pokojninskem zavarovanju nameščencev,
in vsi kontraktualni državni uradniki,
pozneje bi se jim pa morda priključili še
vsi ostali sorazmerno maloštevilni name-
ščenci.

Ker ni izključeno, da bi se skušal § 6.
osnutka dobesedno interpretirati, bi prišlo
celo do tega, da bi bili izvzeti od levaske-
ga zavarovanja le nameščenci, ki so že
zavarovani po zakonu o upokojninskem
zavarovanju nameščencev, tako da se
samo tem ne bi odvzele pridobljene pravi-
ce, nove nameščence bi pa po vzakonomiti
osnutku ugneli zahtevati Osrednji urad za
zavarovanje delavcev tudi v Sloveniji in
Dalmaciji zase.

Da namerava osnutek nameščencem
njihove pravice kolikor mogoče okrniti,
dokazujejo določbe glede nameščenskih
društvenih blaginj Trgovskega bolniškega
in podpornega društva v Ljubljani, Dru-
štva Merkur v Zagrebu in Beogradske tr-
govske omladine v Beogradu, pri katerih
se ne bi mogli zavarovati več mnogi na-

meščenci, ki imajo sedaj to pravico.

Nevarnost novega osnutka za usodo
pokojninskega zavarovanja nameščencev
nam pa dokazuje najbolj naravnost izjava
»Saveza privatnih nameštenika Jugoslavi-
je« v Zagrebu v »Privatnem namešteniku«,
organu centralne uprave saveza, z dne 18.
februarja 1931., ki zahteva, naj se pokoi-
ninsko zavarovanje nameščencev Slovenije
in Dalmacije sicer razširi na vso državo,
tudi priklupi Osrednjemu uradu za zava-
rovanje delavcev. Ker nismo nikdar čuli,
da bi se bil vršil kak kongres saveza, kjer
bi bila sprejeta taka resolucija, smo sicer
mnenja, da je ta izjava le naziranje pisar-
ne saveza, ne pa njenih članov; vendar bi
pa lahko zapeljala člane do prepričanja,
da bi bilo to v korist privatnih name-
ščencev.

Če bi se morali priključiti nameščenci
nosilcu delavskega zavarovanja, ne bi
imeli od tega niti nameščenci, niti delavci
nikake koristi, pač pa samo škodo. Edini
razlog, katerega bi utegnili zagovorniki
take priključitve navesti, bi bila toliko
zlorabljenost krilatica »jedinstva in unifi-
kacije vsega socijalnega zavarovanja«.

Pravo edinstvo in unifikacija je pa mo-
goca le, če velja za vse zavarovance po-
polnoma isti zakon. Ker pa zakon o pokoi-
ninskem zavarovanju nameščencev mnogo
več nudi nego osnutek, morata obstojati
dva popolnoma različna zakona. Admini-
stracija in organizacija zavarovanja bi bi-
la jedinstvena le, če bi izvajal zavarovanje
isti nosilec zavarovanja z istim uradni-
štvom in z istimi samoupravnimi organi.

Ker ima pa uradništvo delavskega zava-
rovanja bržčas toliko dela s svojimi posli,
da je vsakdo polno zaposlen, ne more ob-
nem vršiti še poslov pokojninskega za-
varovanja, ki so popolnoma drugi, zlasti
radi individualnih premijskih rezerv, in ki
se morajo vršiti po popolnoma drugem za-
konu Samoupravnih organi bi bili edinstve-
ni le, če bi obstojal za vse zavarovance
le en občni zbor delegatov, le eno načel-
stvo ali ravnanje, le en upravni od-
bor in le ena rentna komisija. Gornja izja-
va saveza pa sama izrecno zahteva, da
morajo biti samoupravni organi za posa-
mezne skupine zavarovancev in zavarova-
nja ločeni, poleg tega naj bi obstojali pa
še skupni vrhovni upravni in samoupravni
organi. Imeli bi torej lepo število pisarn
in odborov za delavce, za nameščence, za
rudarje, za železničarje, poleg tega pa še
menda posamezne vrste zavarovanja, in
sicer za bolniško, za nezgodno in za staro-
stno zavarovanje, kot krono vseh teh ura-
dov in organov pa še skupno centralno pi-
sarno in skupne samoupravne organe. Pre-
pričan sem, da taka organizacija ne bi po-
menila nikakega poenostavljenja in nikake
pocenitve uprave, kar bi smel biti pa edini
razlog za take eksperimente. Ta zahteva
dokazuje, da si je gornja izjava svesta po-
trebe, naj o zavarovanju in imovini name-
ščencev odločajo nameščenci sami, ne pa
kak samoupravni organ, v katerem bi bili
nameščenci v manjšini.

Sami sivi teoriji, doktrini in videzu se
pa ne smejo žrtvovati stvar sama in težko
pridobljene pravice nameščencev.

Saj se celo rudarji, ki so največji trpi-
ni med delavci, z vsemi močmi branijo je-
dinstva z ostalim delavskim zavarova-
njem.

V bivši Avstriji, Nemčiji, na Češkoslo-
vaškem in na Poljskem so temeljito raz-
pravljali o tem vprašanju, pa so se po-
vsod odločili za samostojno pokojninsko
zavarovanje nameščencev.

Pač bi imeli pa nameščenci velike ko-
risti od tega, če se tudi njihovo bolniško
in nezgodno zavarovanje izloči iz delav-
skega zavarovanja ter združi s pokojnin-
skim zavarovanjem, kakor se je že v se-
danji Avstriji in kakor se bo na Češkoslo-
vaškem. Zdravstvene in druge razmere in
potrebe nameščencev so pač precej dru-
gačne nego pri delavcih, tako da imajo
nameščenci z istimi premijami, ki bi jih
moral plačevati v delavskem zavarova-
nju, v lastnem zavarovanju lahko mnogo
boljšo preskrbo. Delavcem želimo iz vse-
ga srca, da dosežejo čim boljše bolniško,
nezgodno in starostno preskrbo, a name-
ščencem bi združitev z njimi v istih nosil-
cih za zavarovanja bržčas njihove pravice
prej ali slej odkrila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.127, Pariz 20.35,
London 25.235, Newyork 519.55, Bruselj
72.43, Milan 27.2075, Madrid 55.50, Amster-
dam 208.25, Berlin 123.46, Dunaj 73, Sofija
3.765, Praga 15.39, Varšava 58.15.

Lovske in ribarske afere pred sodiščem

Zanimive in značilne izpovedbe prič, zlasti dr. M. Natlačena — Obravnava se bo nadaljevala 13. t. m.

Ljubljana, 4. marca.

Včerajšnja razprava pri deželni sodišči v ribarski aferi Plemelj contra Pustoslavšek in Kenda je trajala s kratkim opoldanskim odmorom ves dan do 20. zvečer. Ves dan je bila dvorana nabito polna. Popoldne so prispele številni poslušalci z dežele, ki so z največjim zanimanjem sledili razpravi.

Po zaslišanju šumarja g. Pleška je bil zaslišan grajski upravitelj

g. Leopold Šauta,

ki je bil zaslišan o tem, da je skušal g. Plemelj dobiti snežniški ribolov pod grožnjo, da bo ribolov sicer odvzet. Izjavlja, da je dobil lovišče g. Plemelj samo zato, ker je več ponudil. Prejšnji zakupnik Krašovec je odstopil pod gotovimi pogoji.

Sodnik: Kako je nastopil g. Plemelj proti Krašovcu?

Priča: Ni mi znano, na kak način ga je pridobil za to, da je odstopil od svojih pravic. Pogodbo je napravil g. Plemelj sam.

Pustoslavšek: Ali niste bili vi na banski upravi, odnosno še prej na deželni vladi informirani, če res izide zakon o razlastitvi samosvojih lovišč?

Priča: Govorilo se je o tem za časa oblastnega odbora in informiral sem se pri šumarskem inšpektorju g. Šivicu, kaj je na tem resnice. O tem ni vedel ničesar. Pustoslavšek: Napram g. Šivicu ste označili g. Plemelja kot razširjevalca te vesti.

Priča: Tega se ne spominjam natančno. Enkrat smo res govorili o tem s Plemeljem.

Prav zanimiva je bila tudi izpoved

dr. Zvonimira Janežiča

z Bleda. Priča pripoveduje, da se je po odvzemu zanimal za lovišče g. Kende. Čisto slovaški poslanik Šeba za primer, da bi drugi visoki krogi, o katerih se je ne prestanje govorilo, ne reflektirali na to lovišče. Priča se je obrnil telefonično na majorja Pogačnika, ki mu je pojasnil, da na merodajnem mestu o tem sploh nič ne vedo in da se nihče ne zanima ne za nakup, ne za zakup tega lovišča.

Dr. Švigelj: Ali se je na Bledu govorilo, da reflektira dvor na ta lov?

Dr. Janežič: To se je splošno govorilo.

Sreski načelnik dr. Vavpotič,

bihi sreski poglavar v Radovljici, sedaj v Ptuj, je bil zaslišan glede vloge, ki jo je poslal g. Kenda ministrskemu predsedniku. Vloga mu je bila od banske uprave dostavljena s pozivom, naj o stvari takoj zasliši g. Kendo kot pojasnilno pričo. Naročilo je prinesel s spisom vred banski svetnik dr. Andrejka, ki je počakal na rešitev spisa in ga je nato zopet odnesel. Dr. Vavpotič je pozval g. Kendo telefonično k zaslišanju, ne spominja pa se več, ali mu je podrobno predložil vsebino spisa. Imel je mnogo dela in se z zadevo ni dolgo mudil, zlasti še, ker je banski odposlanec čakal na rešitev.

Zelo značilna je tudi izpoved, ki jo je podal kot priča zaslišani

banski svetnik Mencinger

Izjavlja, da je prišel k njemu kot takratnemu sreskemu načelniku v Radovljici g. Plemelj in zahteval storniranje zakupne pogodbe za lovišče, ki ga je imel v zakup se iz prejšnje dobe neki Dunajčan. Sprva je utemeljeval to zahtevo s tem, da je pogodba za prizadeto občino neugodna. Priča je bil odločno proti temu, ker je smatral tako postopanje za nezakonito. G. Plemelj je pozneje izjavil, da se zanima za lov dvor. Ko ga je priča vprašal, ali ima o tem kako pismo, naročilo ali druge dokaze in ali naj se obrne na merodajno mesto, o tem ni več govoril. Dvora takrat še ni bilo na Bledu. Pozneje je bil priča premeščen in ne ve, kako je prišlo do zakupa tega lovišča.

Sodnik: Zakaj je hotel g. Plemelj doseči razveljavljanje pogodbe? Ali se je sam zanimal za lovišče?

Priča: Ne vem, tega mi ni omenil. Sodnik: Ali je rekel, da hoče imeti lovišče dvor?

Priča: Da, to je izrecno izjavil. Ob 13. je bila razprava prekinjena ter se je nadaljevala

popoldne

Ob 15. je bila dvorana zopet nabito polna. Pred nadaljevanjem razprave je sodnik objavil, da sta se priči podpolkovnik Pogačnik in dr. Majaron ml. opravičili, dočim je priča inž. Jelačin odsoten.

Naslednja priča

Miha Černe,

posestnik na Bledu, pripoveduje, kako ga je zaslišala glede Kendinega ribolova komisija oblastnega odbora, v kateri sta bila referent Dolinar in izvedenec gosp. Plemelj. Pravi, da ni slišal, da bi se bilo govorilo o tem, da bo oblastni odbor izdal ribolov. Glede dražbe lovišča v Srednji vasi pravi, da je bil vedno skupaj z g. Plemeljem, da pa mu ni znano, da bi bil g. Plemelj pripovedoval, da bo dražba razveljavljena, ker da hoče imeti ta lov dvorna uprava za ureditev dvornega lovišča.

Prav nasprotno pa izpove naslednja priča, bivši ravnatelj konzervne tovarne na Vrhniki

g. Ivan Megušar.

Tudi on je bil navzoč na dražbi lova v Radovljici. G. Plemelj je pred licitacijo pripovedoval, da ima on od dvornega maršala nalogo izdati to lovišče zaradi komasacije dvornega lovišča. Priči je g. Plemelj to osebno rekel, ko sta bila na hodniku. S Černetom sta se res vedno družila in vsi so imeli vtis, da skupno razdelita lovišča.

Zagovorniki s stališči glede teh Plemeljevih izjav pričeli razna vprašanja, toda priča vztraja odločno pri tem, da je gosp. Plemelj dobesedno rabil navedene besede. Enako se je izrazil tudi napram dr. Dobravcu. Ko pa so ga vprašali za pooblastilo, je o tem utihnil.

Dr. Švigelj: Ali ni g. Plemelj naročil pri konzervni tovarni na Vrhniki neke konzerve, ko pa je šlo za plačilo, pa je izjavil, da so bile za dvor in je tovarna zaradi tega odstopila od plačila.

Zagovornik Plemelja dr. Tavčar protestira proti temu vprašanju, češ, da nima

s procesom ničesar opraviti, priča pa izjavlja:

Bil sem ravnatelj te tovarne in zadevo točno poznam. Gre za naročilo konzerv za nad 5000 Din. G. Plemelj je bil zaradi plačila trikrat pismeno opominjan, ob drugi priliki pa sem ga osebno pozval, naj poravnata ta dolg, ker se pač ne bomo tožarili. Takrat je izrecno izjavil: »Saj so to bili vzorci za dvor.« Konzerve je naročil g. Plemelj sam in je tudi njegov podpis na originalni naročilnici. O tem se lahko zaslišijo tudi bivši uslužbenci te tovarne.

Dr. Tavčar ponovno protestira proti vmešavanju te zadeve, sodnik ga pa zavrača, naglašajoč, da je treba tudi to zaradi ilustracije celotnega postopanja g. Plemelja pojasniti.

Dr. Tavčar: Ali ste se na dvoru informirali, če so to res vzorci za dvor?

Priča: Ne, tega nismo storili, ker smo pač verjeli g. Plemelju, dasi se nam je dokaj čudno zdelo, da bi bili vzorci za tako velik znesek brezplačni.

G. Plemelj pojasnjuje zadevo docela drugače. Pravi, da se je skušala vrhniška tovarna uvesti na ljubljanski trg, zaradi česar ji je bil takrat nadzorstvo, čigar predstojnik je bil takrat g. Plemelj, izpovedoval prodajalno. Konzerve pa so bile slabe in se je občinstvo pritoževalo. Zastopstvo vrhniške tovarne je imela gospa Pibernik, ki je izročila tržnemu nadzorstvu večjo vzorčno kolekcijo teh konzerv, da bi jih tržno nadzorstvo preizkusilo. Konzerve so bile za nič in jih je tudi vojaška oblast odklanjala. On ni nikdar ničesar naročil in tudi ne plačal.

Priča: Treba je zaslišati samo takratne nameščence vrhniške konzervne tovarne, ki bodo čisto natančno povedali, kdaj je g. Plemelj osebno naročil te konzerve. Ko je tovarna pozneje prišla v konkurz, je terjatev izročila davčni upravi in ta je tudi pozvala g. Plemelja k plačilu. Ali je plačal ali ne, mu ni znano.

G. Plemelj tudi to zanika in izjavlja: »S pričo že več let ne govorim, ga bojkotiram.«

Naslednja priča je bila

Gospa Kenda.

Uvodoma potrjuje navedbe svojega moža, da vloge na ministrskega predsednika ni čital, temveč jo je kar podpisal.

Pustoslavšek: Vi ste se ponovno obrnili na razne strani, da bi izvedeli, ali hoče res dvor imeti vaš lov. L. 1923 ste se obrnili med drugim tudi na dr. Olipa v Beogradu s prošnjo, naj se informira na merodajnem mestu.

Dr. Švigelj: Ali se je g. Plemelj potegoval za vaš lov?

Priča: G. Plemelj je neprestano zahteval, naj mu prepustimo svoj ribolov. Mene je ponovno prosil, naj pregovorim svojega moža. Vselej, kadar je prišel g. Plemelj na Bled, je bilo govora o tem. Pozneje je pričel pripovedovati, da se zanima dvor za naš ribolov. Rekla sem mu, da ga takoj damo, če se res interesira zanj dvor. Mož mi je naročil, naj se poprej informiram potom dr. Olipa na merodajnem mestu. Pisala sem mu in dr. Olip mi je v odgovoru poslal pismo dvornega maršala, da se dvor ne zanima niti za nakup, niti za zakup. Ko sem to povedala g. Plemelju, mi je ves razburjen dejal, da nisem storila prav. Ker se nisem obrnila nanj, ker mora vse o iti skozi njegove roke in ima samo on to tem odločati. Tudi pozneje je g. Plemelj neprestano hodil okrog nas in sili, da mu damo lov v zakup. Stavlil nam je razne ponudbe. Navajal je tudi, da hoče imeti lov v Blejskem jezeru neka dama iz najvišjih krogov. Predno nam je bil ribolov odvzet, je mene nagovarjal, naj pregovorim svojega moža, da mu ga prepusti, ker da smo mi v taki nevarnosti, da se tega niti ne zavedamo.

»Pregovorite svojega moža,« mi je dejal, »ker zakon, ki ga jaz poznam in pri katerem sodelujem, vam bo naložil tako velikansko obveznost, da jih ne boste zmogli.« Ko je zvedel, da potrebujemo denar, mi je rekel, da so take politične razmere, da je za nas nevarno imeti dolg pri Kranjski hranilnici. Nekdo me je pozval v svojo pisarno v Ljubljani in mi dejal, da nam lahko s pomočjo svojih zvez preskrbi posojilo. Zahteval pa je, da dobi za to ribolov.

Pustoslavšek: Kdo je bil takrat predsednik Kranjske hranilnice?

Priča: Tisti g. Plemelja g. Dragotin Hribar. Kmalu je prejel moj mož od Kranjske hranilnice pismo, češ, da so izvedeli, da oddajamo ribolov. Sporočili so nam, da tega brez njihove vednosti ne smemo storiti.

Sodnik: Torej je bila nekaka zveza med g. Plemeljem in Kranjsko hranilnico?

Dr. Švigelj: Ali ste bila navzoča, ko je g. Plemelj govoril z vašim soprogom in mu rekel: »Če ne bo šlo tako, bo šlo pa drugače.«

Priča: Da, ravno te besede je rabil. Pozneje sva imela s Plemeljem še nov stanek, na katerem mi je sporočil, da ve za kupca za naš grad. Za posredovanje pa je zahteval, da mu prepustimo ribolov. Kupec bi bil njegov tast g. Hribar.

Plemelj zavrača vse te trditve in pravi, da je g. Kenda po svojem zastopniku dr. Olipu sam stavlil dvornemu maršalu ponudbo za zakup njegovega lovišča. Stavlil pa je nesprejemljive pogoje, zaradi česar je on (Plemelj) kot upravičen dvornih lovišč sklenitev pogodbe odsvetoval.

Kenda: To sem storil baš zaradi tega, da vam dokazem, da se dvor sploh ne zanima za moj ribolov. V ostalem pa moram priznati, da sem se g. Plemelja, ki se je kazal vsemogočnega gospoda, v resnici tudi bal. (Plemelj zakliče: »Se ne bošote bal!«) Kar se tiče dvora, sem bil že davno poprej protovoljno izjavil, da prepustim vsem, ki spadajo k dvoru, pravi-

co do lova v svojih loviščih. Prosil sem celo, da me obveste, kdaj žele visoki gostje loviti, da bi takrat držal lovišča prosta. Ker mi tega niso sporočili, sem na svojo roko odredil, da je bil najboljši del mojih lovišč vedno rezerviran za te visoke goste.

Državni pravdnik zahteva izključitev javnosti, kar pa sodnik ponovno odkloni, naglašajoč, da je prav potrebno, da se javnost enkrat pravilno pouči, da ne bo živel v zmoti, v kakršno jo morajo zavesti govorice, o katerih se razpravlja v tem procesu.

Ko je g. Plemelj, ki je postal vedno bolj nervozen, nekaj govoril proti obtožencema, je zaklical g. Kenda: Ali slišite, g. Plemelj si upa celo tukaj groziti?

Bivši minister dr. Niko Zupanič

je bil zaslišan o svoji intervenciji v dobi, ko je bil v vladi Narodnega bloka minister za Slovenijo. Prišel je k njemu g. Plemelj, kasneje so prišli tudi še drugi njegovi prijatelji in ga prosili, naj izposluša, da se dražba lova v Srednji vasi razveljavi. Rekel so mu, da bi v tem lovišču rada lovila neka visoka oseba. On je temu verjel in res izposloval razveljavljanje dražbe.

Kasneje je prišel na Gorenjsko in tu so ga neki znanzi opozorili, da ima lovišče v Srednji vasi nekdo s Hrvaškega. Plemelj: »Ne, jaz sem ga imel, jaz sem bil zakupnik. Zwillig je bil pri meni samo gost in mi je za odstrel gamsov plačal 50.000 Din.«

Dr. Tavčar: To je popolnoma privatna zadeva, ki nima s procesom opravka. Sodnik: Prav pa le ni bilo, če se je gospoda ministra izražalo za take intervencije. Govorilo se je tudi da gre intervencija v prilog višjim krogom.

Plemelj priznava, da je bila njegova ponudba za ta lov nižja od Arkove, da pa je izražal ta lov zato, ker je imel v načrtu arondacijo dvornih lovišč, katerim sedaj ta lov tudi pripada.

Dr. Švigelj: Če bi bili vi takrat povedali, da nečete to lovišče za organizacijo dvornega lovišča, potem bi vam bila vsa Gorenjska stavila vsa svoja lovišča na razpolago. Zakaj ste ga potem oddali zagreškemu židu v podnajem za 50.000 Din letno?

Plemelj: Vi že veste, kako pa je z lojalnostjo, to vem pa jaz.

Nato je bil zaslišan 63-letni posestnik iz Riže pri Trbovljah

Franc Grebenc,

oče dopoldne zaslišane železniškega uradnika Grebena. Priča v celoti potrdi izpovedbe svojega sina in izjavlja, da ga je pozval Plemelj v Ljubljano in zahteval, naj prepusti svoje lovišče, ker ga hoče imeti neki izredno visoki gospod, ki ga je točno označil, sicer bo zakup itak razveljavljen. Priča je izjavil, da ga zasebniku ne bi prepustil, v tem primeru pa takoj. G. Plemelj mu je še objubil, da bo lahko brezplačno lovil po tem lovišču. V resnici pa je bil ta lov pozneje izražen od Plemelja.

Plemelj pa nasprotno zatrjuje, da je dobil ves ribolov, čigar del je imel Grebenc v zakup, od lastnika Jakla, ki prvotne dražbe, na kateri ga je izražal Grebenc, ni potrdil.

Priča: Jaz sem pred dražbo položil varščino, takoj po dražbi pa sem plačal vso zakupnino. To zakupnino sem dobil vrnjeno šele čez leto dni.

Dr. Švigelj: Če ste itak vi imeli, g. Plemelj, ta lov v zakup, čemu ste potem pozivali pričo k sebi v Ljubljano in od nje zahtevali, naj odstopi lovišče za dvor?

Plemelj in njegov zagovornik vpadata v besedo in skušata dokazovati nasprotno, sodnik pa ju zavrne, češ, da so izpovedi prič že važne zato, ker dokazujejo, da je Plemelj zlorabljal svoj položaj.

Ko Plemelj zanika, da bi bil priči prigovarjal, naj odstopi svoje lovišče, mu priča v obraz ponovi svoje prejšnje izjave.

Referent šumske uprave inž. Rejc je sodeloval kot strokovnjak pri sestavi ribarske uredbe bivše ljubljanske oblastne uprave ter izjavlja, da se je njegovo sodelovanje nanašalo samo na strokovni del uredbe, dočim so juridični del sestavljali pravni referenti oblastne samouprave.

V koliko je pri tem udeležen g. Plemelj, mu ni znano. Zaslišan glede ribolova g. Kende izpove priča, da je podal svoje strokovno mnenje, v katerem je naslikal dejanski položaj. Po njegovem mnenju ni bilo razloga za odvzem ribolova g. Kendi, ker se je Kenda, kakor je njemu znano, obvezal, da stori vse, kar zahteva od njega oblastna samouprava. Slišal pa je tudi, da je nastopal g. Plemelj v imenu dvora. Priča tudi potrdi, da je g. Kenda naročil najprej 50.000, nato pa še 100.000 ribjih mladice, da jih nasadi v svojih loviščih.

Izpovedbe

dr. Marka Natlačena

Bivši obl. komisar dr. Natlačena Marko je zaslišan pred preiskovalnim sodnikom izpovedal takole:

Postopanje proti g. Kendi radi ribolova g. oblastnega komisarja se je pričelo točno takrat, ko je nastopil svoje mesto g. Plemelj in g. Kenda je edini lastnik ribolova v ljubljanski oblasti sploh, proti kateremu se uveljavljajo določbe novega ribarskega zakona!

Vse postopanje radi odvzema ribolova Kendi se je začelo in izpeljalo predvsem na iniciativno in zelo intenzivno prizadevanje g. Plemelja, ki sem mu takrat verjel, da ga vodijo pri tem izključno stvarni razlogi, t. j. da se ribarstvo dvigne. Točno je tudi, da je bil g. Kenda edini lastnik ribolova v ljubljanski oblasti, proti kateremu so se določbe glede odvzema ribolova uveljavile. Danes lahko izjavim, da bi se to postopanje nikdar ne bilo uveljavilo in da bi določba določila od mene ne bila izdana, ako se g. Plemelj za to zadevo ne bi bil toliko prizadeval.

O tem, da bi bil dal g. Plemelju jaz kako naročilo ali pooblastilo, da se z g. Kendom pogaja radi odvzema ribolova oblastni upravi, ne vem ničesar. Ne morem sicer tega izključiti, vendar spominjam se na kako tako naročilo danes ne mislim, da bi bil moral dobiti g. Plemelj zato od mene pismeni nalog, če sem res kako tako naročilo dal.

Isto velja tudi glede trditve, da bi bil oblastni odbor izdal inž. Rejcu kako dovoljenje za prodajo postrvskih smeev, ki so preostajali vališču v Boh. Bistrici pri pripravljanju iker. Jaz se na kako tako dovoljenje ne spominjam.

Pri glavni razpravi dne 3. t. m. je še nadalje izpovedal:

Bil je že prej govor o tem, da bi oblastni odbor na vsak način prevzel Kendov samosvoj ribolovski okraj, ker je blizu ribogojni stanici in tudi iz tujake prometnih ozirov. Vendar se to pred »uredbo« ni moglo zgoditi. Po »uredbi« pa je sklenil oblastni odbor, da se posluži svojih pravic in Kendov ribolov v treh dneh po dražbi prezame.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

ljenje za prodajo postrvskih smeev, ki so preostajali vališču v Boh. Bistrici pri pripravljanju iker. Jaz se na kako tako dovoljenje ne spominjam.

Pri glavni razpravi dne 3. t. m. je še nadalje izpovedal:

Bil je že prej govor o tem, da bi oblastni odbor na vsak način prevzel Kendov samosvoj ribolovski okraj, ker je blizu ribogojni stanici in tudi iz tujake prometnih ozirov. Vendar se to pred »uredbo« ni moglo zgoditi. Po »uredbi« pa je sklenil oblastni odbor, da se posluži svojih pravic in Kendov ribolov v treh dneh po dražbi prezame.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je sodeloval pri noveli k tej »uredbi«, ki je podala podlago za možnost odvzema Kendovega ribolova oz. samosvojih ribolovov sploh.

Kdaj je bil Plemelj imenovan za ribarskega izvedenca, priča ne ve. Imenovan je bil na predlog g. Dolinarja. Da se je potegoval za to mesto tudi inž. Jelačin Ivan, ki ima fakultetno izobrazbo, priča, kakor se zdi, ni vedel. Na posebno vprašanje pojasni, da se ne spominja, da bi bil podpisal odlok, da inž. Jelačin mesto ni podeljeno, odloke o imenovanju je sam podpisoval, odklonitvene pa tudi ravnatelj oblastnih uradov dr. Logar.

Na »uredbi« sami Plemelj ni delal, kolikor se spominjam, pač pa je s

Dnevne vesti

— **Odhod delegacije ljubljanske univerze v Prago.** Z dunajskim opoldanskim brzovlakom ob 12.01 odpotuje jutri v Prago delegacija ljubljanske univerze, da izroči v svečani avdijenci prezidentu Českoslovaške republike T. G. Masaryku diplomno častnega doktorata, ki je bila izdelana po natrih mojstra prof. Plečnika. Delegacija, v kateri bodo rektor univerze dr. Alfred Šerko, dekan filozofske fakultete dr. Kelemina in profesor prof. dr. Fran Kidrič, prispe v petek jutraj v Prago. Prezident Masaryk jo sprejme v soboto dopoldne v svečani avdijenci.

— **Bivši ljubljanski policijski nadkomisar Skubl,** ki je ostaval med nami najslabši spomin in je moral ob prevaru bežati, je danes resen kandidat za mesto dunajskega policijskega prezidenta. G. Skubl je dvorni svetnik, načelnik dunajske policije. Ker odstopi avstrijski podkancler dr. Schober z mesta polic. prezidenta, je prav mogoče, da postane njegov naslednik g. Skubl, baje odlični polic. strokovnjak. Zlasti se je prikupil, ker je odklonil Starhembergovo ponudbo, da prevzame podpredsedstvo dunajskega polic. urada.

— **Preselitev deskega vzgajališča iz Ljubljane v Ponoviče.** Po odloku kr. banske uprave dravske banovine se je preselilo desko vzgajališče iz Ljubljane v Ponoviče pri Litiji.

— **Ekskurzija zagrebske šole javnega zdravja v inozemstvo.** Šola javnega zdravja v Zagrebu priredi ta mesec ekskuzijo strokovnjakov socialno zdravstvenega skrbstva v inozemstvo. Udeleženci posetijo Budimpešto, Dunaj, Varšavo in Prago. V Prago prispe med 10. in 14. marcem; ogledajo si vse važnejše socialne ustanove in seznanijo se z organizacijo českoslovaških socialno-zdravstvenih ustanov.

— **Konkurzi in prisilne poravnave.** Društvo industrijskih in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 21. do 28. februarja sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):
Otvorjeni konkurzi: v dravski banovini 2 (1) v savski banovini — (2), v primorski banovini 1 (—), v drinski banovini 2 (1), v zetski banovini — (1), v dunavski banovini 3 (1), v moravski banovini 1 (—), v vardarski banovini 2 (2). Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 6, v savski banovini 4, v drinski banovini 2, v dunavski banovini 5, v vardarski banovini 1. Odpravljeni konkurzi: v dravski banovini — (1), v savski banovini 2 (—), v primorski banovini 2 (—), v drinski banovini 2 (—), v dunavski banovini 8 (5), v moravski banovini 5 (1), v vardarski banovini — (2), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (2). Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 2, v drugih banovinah nobene.

— **Prepoved zahanjanja v krme.** Pič Ferdinandu, roj. 20. jan. 1901 v Gradcu pri Litiji, pristojnemu v Ajdovščini, r. k. sanitarnemu, hlapcu pri Kunstlerju Francu v Litiji št. 81 se je v razsodbo okrajnega sodišča v Litiji prepovedalo zahanjati v krme za dobo 1 leta. Ta doba se začne 4. marca 1931 ob 7. uri in konča z dnem 3. marca 1932 ob 7. uri.

— **Publikacija Ljubljanskega velesejma.** Samozaložba letošnjih publikacij Ljubljanskega velesejma, to so sejemski »Vestnik« in uradni katalog XI. mednarodnega velesejma, ki se bo vršil od 30. maja do 8. junija, je tudi letos poverjena anončni tvrdki Aloma Company v Ljubljani. Lanske publikacije Ljubljanskega velesejma v isti samozaložbi so po svoji hčini opremi in aktualni vsebini žele splošno priznanje. Tvrdke, ki žele v teh publikacijah inserirati, naj se obračajo edinele na Aloma Company in naj oddajo svoja naročila samo njenim zastopnikom, ki se izkažejo s poverilnico »Uprave sejemskega Vestnika, kataloga in legitimacij« v Ljubljani.

— **Kongres slovenskih pedagogov v Varšavi.** Delegacija federacije slovenskih pedagogov je posetila našega poslanika v Varšavi Branka Lazareviča in ga naprosila, naj prevzame pokroviteljstvo nad kongresom slovenskih pedagogov, ki se bo vršil od 1. do 3. julija v Varšavi, nadaljeval pa od 3. do 7. julija v Vilni. Poveljanik je pokroviteljstvo sprejel.

— **13.800.000.000 Din prihrankov.** Po podatkih združenja bank in Zveze jugoslovenskih hranilnic je Narodna banka izračunala, da je bilo 31. decembra 1930 na loženih v vseh bankah in hranilnicah na hranilnih knjižicah in po tekočih računih 13.880.000.000 Din. V primeri s stanjem 31. decembra 1929 so se hranilne vloge pomnožile za 1 milijardo 490 milijonov Din.

— **Telefonske zveze Sušaka z inozemstvom.** Gospodarski krogi na Sušaku so se obrnili na zagrebsko trgovsko zbornico s prošnjo, naj posreduje, da dobi Sušak telefonske zveze z večimi zapadno evropskimi mesti zlasti s Parizom, Londonom, Marseillom, Valenco in Madridom.

— **Rudolf Bodlaj obsojen na 12 let robov.** Razprava proti bivšemu pripravniku finančne kontrole Rudolfa Bodlaja zaradi umora je včeraj trajala z enournim odmorom od 8.30 dopoldne do 4.15 popoldne. Obtoženec se je zagovarjal, da je dejanje izvršil v popolni duševni razburjenosti in da se ga ni zavedal. Bodlaj je bil obsojen na 12 let robov. V trajno izgubo častnih državljanov pravic in v plačilo pogrebnih stroškov 5000 Din očetu umorjenega Maloviča.

— **Zeno in sina ustrelil.** V vasi Krstur v Vojvodini se je te dni odigrala pretrpetljiva rodbinska tragedija. Posestniku Zarku Slavkovu je pred letom dni umrla žena. kmalu po njeni smrti se je pa začel zanimati za mlado in lepo posestnikovo hčerko Melanijo Popovičovo, s katero se je tudi poročil. Njegov 19 letni sin Lazar iz prvega zakona ženitni ni nasprotoval in je celo očetu prigovarjal, naj se poroči, češ, da posestvo rabi dobro gospodinjno. Nekaj časa so živeli v slogi, kmalu je pa mož opazil, da je Melanija zelo ljubezna z njegovim si-

nom. Ker se je hotel prepričati, če mu je žena res nezvesta, je nekot dejal, da odpotuje za dva dni v Sento. V resnici se pa ni odpeljal, temveč se je skril v hiši. Prišlo je do pogovora žene in sina in poslali njun načrt, kako ga odstraniti iz sveta. Čez dva dni se je zopet pojavil doma, bil je pa zelo slabe volje. Ko ga je žena vprašala, kaj mu je, je nenadoma potegnil samokres in ustrelil dvakrat nanjo, trikrat pa na sina. Oba so težko ranjena prepeljali v bolnico, dočim so Slavika orožniki aretirali.

— **Mraz v Splitu.** Iz Splita poročajo o nagli spremembi temperature. Dočim so imeli v ponedeljek popolnoma toplo in južno vreme, je včeraj nagloma pritisnil sever, ponoči je pa zmrzovalo. Prvič v letošnji zimi so splitski voljaki zamrznili. Temperatura je znašala tri stopinje pod ničlo. Tudi na otokih je bilo včeraj precej arizo.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večina oblachno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo še po večini krajev naše države oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 10, v Zagrebu 6, v Ljubljani 5,8, v Skopju 5, v Beogradu 4, v Mariboru 3,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,5 mm, temperatura je znašala 1 stopinjo.

— **Ljubavna tragedija dveh Hrvatov na Reki.** Grozna ljubavna tragedija, katere žrtev sta bila dva mlada Hrvata, se je včeraj jutraj odigrala na Reki. Mile Mladinič, star 23 let, je pred tremi leti na Reki odprl malo trgovino. Spoznal se je z Marico Ružičevo, s katero je imel ljubavno razmerje. Pred tem sta se pa iz neznanega vzroka sprla in razšla. Včeraj je Mladinič srečal dekle na cesti in jo prosil za kratak razgovor. Ker ga ni hotela poslušati, je hipoma potegnil iz žepa samokres in trikrat ustrelil nanjo, nato se je pa ustrelil v glavo. Mile je bil takoj mrtev, dekle je pa kmalu po prevozu v bolnico umrlo.

Iz Ljubljane

— **Doktorska diploma za predsednika ČSR T. G. Masaryka,** ki mu jo bo izročilo posebno odposlanstvo ljubljanske univerze dne 7. t. m., je razstavljena v izložbenem oknu modne trgovine P. Magdič na Aleksandrovi cesti. Diploma je tiskana na pravi pergament po načrtu prof. arh. g. Jožefa Plečnika.

— **Klopi na Prulah** je dal mestni magistrat lani popraviti in bi želel mialiti, da bodo spričo svojo močno konstrukcijo vsaj nekaj let porabne. Pa ni tako. Pri eni ali drugi mole danes iz tal samo še noge, debele deske ž njih je pa vzela noč.

— **Majda Lovšetova prvi korak v koncertno življenje.** V petek, dne 6. t. m. bo prvič nastopila na javnem koncertu gđ. Majda Lovšetova, izredno nadarjena pevka in brez dvoma izvrstna učenka matere koncertne in operne pevke ge. Pavle Lovšetove. Gospodična Majda je že parkrat nastopila s svojo gospo materjo na koncertih v ljubljanskem radiu in na dobrodelnih prireditvah državnega učiteljskega, katerega gojenka je, vselej z izredno lepim uspehom, saj ima kakor rečeno zelo lep, prožen glas in izvrstno solo. Navzlic svoji mladosti obvlada posebno dobro teko klorature. Na koncertu svoje mame bo pela v drugem delu koncerta Prochova koloraturno sliko, teme in varijacije na vse vokale. Gospa Pavla Lovšetova, ki nosi vse ostali program tega večera, pa nam bo zapela izredno lepe stvari iz bogatega zaklada svetovne literature. Opozarjamo na ta koncert. Predprodaja v Matični knjigarni.

— **Koncert slovenskih pevskih zborov.** V nedeljo, dne 8. t. m. popoldne ob 3. uri nastopi v veliki Unionski dvorani 13 slovenskih pevskih zborov, ki so včlanjeni v Hubadovi župi Jugoslovenskega pevskega Seveza. Od vseh strani dravske banovine pridejo ta dan slovenski pevci v Ljubljano, da pokažejo sadove svojega neumornega dela. Nastopi cela vrsta ljubljanskih zborov, nekateri zbori iz ljubljanske okolice, pa tudi iz Trbovelj, Hrastnika, Celja in Domžal. Program obsega jugoslovenske narodne in umetne pesmi 19 avtorjev. Izredno zanimiva koncertna prireditev, ki zasluži vse naše zanimanje. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene posameznim sedežem od 30 Din navzdol.

— **Sattnerjevo kantato Oljki** bo izvajal pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske s tremi solisti ter pomožnim opernim orkestrom v četrtak, dne 12. t. m. pod taktirko ravnatelja Mirka Poliča. Ta koncert priredi Glasbene Matice ljubljanske v proslavo 80 letnice skladatelja P. Hugolina Sattnerja, ki je obogatil slovensko literaturo z deli nesmrtnih vrednosti. Vsa večja njegova dela je prva izvajala ljubljanska Glasbena Matica in je le čut dolžnosti in hvalečnosti, ako ob 80 letnici skladatelja ponovno izvaja za njegovo proslavo najboljšo avtorjevo delo. Vstopnice se bodo dobile v Matični knjigarni.

— **Peto predavanje slavističnega kluba** se bo vršilo v nedeljo, 8. t. m. ob pol 11, v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Predavatelj bo tokrat g. prof. France Vodnik, naslov predavanja: »Sodobni umetniški nazori. Vstop prost.

— **Lj Podaljšanje roka za dobavo pisarni-** ških potrebščin, ki ga je mestno načelstvo določilo do 5. t. m., se podaljša na željo zainteresiranih do 10. t. m.

— **Lj Družabni plesni večer,** na katerem se bo vršil I. plesni turnir za prvenstvo dravske banovine, bo v soboto 7. marca v »Kasinu«. Po prijavah sodeč bo turnir nadvse zanimiv, ker pridejo pari iz več krajev banovine, kakor tudi kot gostje priznani pari iz Zagreba, Beograda in Graza. Radi pragaandno-sportnega namena prireditve se posebna vabila ne razpisujejo.

— **Lj Sokol I. sporoča,** da se je našla ob priliki Mesarskega plesa v dvorani teniški ograta, katerega lahko dobi izdajateljica v društveni pisarni ob uradnih urah. Uprava.

— **Ij Danes češki film »Polkovnik Sveec v kinu »Dvor«.** Z. K. D. bo predvajala danes ob 4., pol 8., in 9. uri premierno krasnega češkega filma »Polkovnik Sveec«. O vsebini tega filmskega dela, ki nam predloži borbe in zmage čeških legionarjev v Rusiji ter njih zmagoslavni povratek v domovino, smo že toliko pisali, da je naša javnost o visoki kulturni vrednosti filma dovolj poučena. Dolžnost vsega našega nacionalnega občinstva, naše akademske mladine in vojaških krogov je, da si ogledajo ta film. V glavni vlogi polkovnika nastopa v filmu dramski umetnik Bedřich Karen, član Narodnega divadla v Pragi. — Z ozrom na veliko zanimanje za to filmsko delo pripravljamo cenj. občinstvu nabavo vstopnic že v predprodaji bodisi osebno ali pa telefonično (štef. 2730) pri blagajni kluba »Ljubljanski dvor«.

— **Ij Razstava izdelkov čevljarstva te-** račja. Čevljarški prikojevalni tečaj v Ljubljani, ki ga je priredila kr. banska uprava v prostorih tehniške srednje šole in ga je vodil strokovni učitelj g. Josip Steinman, se zaključuje v nedeljo 8. marca t. l. z razstavo izdelkov. Na tečaju se je poučevalo predvsem krojenje, lepljenje, barvanje čevljev s prišilnimi aparati ter ortopediko. Izdelki bodo razstavljeni v sobi št. 5, pritičje desno, od 8.—16. ure. Vstop je brezplačen in so vsi zainteresirani zlasti iz čevljarstva stroke uljudno vabljeni.

— **Ij Samaritanski tečaj krajevne od-** bora Rdečega križa v Ljubljani se prične jutri ob 19. v dvorani Mestnega doma. Vsi pripravljeni in oni, ki se hočejo še prijaviti, naj pridejo ob 18.30. Odbor.

Senzacija! Novost!

H. H. Bollmann

komorni pevec, Berlin

Jarmila Novotna

članica državne opere, Berlin

gostujeta

v elitnem kinu Matici

v popularni Millöckerjevi opereti

Dijak prosjak

PRIDE! PRIDE! PRIDE!

Iz Celja

— **Predavanje F. S. Finžgarja v Celju.** Celjsko učiteljsko društvo bo zborovalo v soboto 7. t. m. s pričetkom ob 9. dopoldne v mestni narodni šoli. Predaval bo ob 10. uri pisatelj g. F. S. Finžgar o slovenskem kmetu. Nastopil bo pevski zbor mestne deške šole pod vodstvom g. Cirila Preglja. S tem bo na skromen način proslavilo tudi učiteljsko celjskega okraja 60-letnico pisatelja g. Finžgarja. Sledile bodo še razprave o nekaterih šolskih, stanovskih in društvenih zadevah. Zborovanja se bo udeležilo nad 150 učiteljev in učiteljic iz celjskega okraja.

— **c Frekvenca celjske javne bolnice v l. 1930.** Celjska javna bolnica je sprejela lani skupno 4476 bolnikov, od katerih je bilo 2358 moških in 2118 žensk. Umrlo je 223 bolnikov, od teh 121 moških in 102 ženske. Vseh oskrbnih dni bolnikov je bilo lani 81.621.

— **c Huda prijateljka vinske kapljice** sta Jože P. in Ivan L., ki sta se predvčerajšnjim še pri belem dnevu tako nalezla rujnega vinca, da sta obeležila na cesti in sicer prvi na Kerkovem trgu, drugi pa v Gaberju. Spravili so ju v policijski zapor, jutraj pa pred uradnika na policiji, kjer sta prejela primerno nagrado.

— **c Obnove taylor srečke III. razreda** državne razredne loterije, ker poteče rok za obnovo že 5. t. m. Zrebanje bo 10. t. m. Kdor sreček v predpisanem roku ne bi obnovil, bodo iste prodane drugim zainteresiranim.

— **c Sredpostni sejem v Celju.** Običajni kramarski in živinski sejem, ki se vrši v Celju vsako leto prvo soboto po sredi postja, se bo vršil letos v soboto 14. marca.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pluć, škrofuiozi in rahitizmu, povečanju ščitne žleze in postanku golše, je uravnavna delovanja črevesja z uporabo naravnega »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki si jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pomlad in smrtna kosa v Zvezdi

Trhlim kostanjem v Zvezdi ne bo več sijalo pomladno solnce, ker jim je že zapela sekira

Ljubljana, 4. marca. Le zakaj niso postavili v Zvezdo spomenika nobenemu našemu pesniku, ko je tako poetična kot bomo takoj videli. Če pa res nimamo nobenega v luno zaljubljenega ali trubadurja s pregorelim srcem in z vedno perečo žepno krizo — zakaj pa bi ne postavili spomenika kakšnemu tujemu velmožu, n. pr. izvoljenca izvoljenega ljudstva Izraelovega Heineju, saj naš mili rod izredno spoštuje, slavi in čišla glave tujerodnih zeljnikov. Toda pustimo to, da ne nastane iz vnetih besed zopet novo vprašanje, ki bi ga ne mogli tako lahko spraviti s sveta. Govoriti hočemo le o poetičnih zadevah naše Zvezde, ki so postale te dni in zlasti v ponedeljek zopet aktualne; takorekoč zadeva ni preveč vesela, solz pa menda vendar ne bo vzbujala.

Tako torej, čujte vsi, ki se vam srca kolihčajo rada naphujejo: zimo vrag jemlje — pomemben dogodek! — s precejšnjimi ceremonijami sicer, toda brez tega ne gre. Mneda veste, kakšne so te ceremonije in da gredo na naš račun; danes dež, jutri sneg, dan za dnem najraznovrstnejši nebeških ogenj: treska po nas, mi mu pa odgovarjamo s kihanjem in grmečim vsekovanjem, z odprtimi čevlji in razviti mi trofejami — dežniki. Prav za prav pa nismo stopili v borbo z Elijo, temveč z magistratom. Toda magistrat je gluh kot Abraham, najbrž streljamo mimo njegove glave, ali pa se ga naši izstrelki niti ne primejo. Saj ste že mneda videli fotografirajo magistra — kušar na stolpu, zmaj prav za prav, kdo je pa dadnanes takšen junak, da bi se postavil takšni prikazni po robu ter ji spustil zeleno kri? Zato je pač tako — magistrat lahko brez skrbi diha, nam pa ostane le edina tolažba — pomlad.

No, vidite, zato je pa pomlad tako pomemben dogodek, ne le za počena srca in zmedeno mladino in tiste, ki namesto tople hrane ob solnčnih dneh požirajo preljubo solnce ob prigrizovanju suhega kruha, če ga imajo, temveč tudi za vse druge, ki so »v žlahtici s čevljarji, trgovci s kurivom in drugimi takšnimi žlahtniki; za vse je pomlad najvselejše dogodek, seveda ne izvzemši penzionistov, ki umirajo od samega dolgega časa brez barometra in kart ter v revolucionarnem razpoloženju sami pri sebi prevajajo kronске pokojnine v dinarske, te pa zopet v zlato valuto. Ko pride pomlad — hej! — takrat se da živeti že napol od samega dišečega pomladnega zraka, krmečljavega solca in vrabčjega čebljanja...

Pomlad pa bo v resnici kmalu prišla. A kdo drugi jo naj napove če ne pratika, bolni čevlji, prazni žepi in revmatizem — če ne Zvezda z barometrom, ščinkavci, vrabci in s tistimi bornimi šopi osmojene trave, ki prične marca plesniti. Zato pa niti ni treba naglašati, da romajo v Zvezdo vsak dan številni penzionisti napenjat oči in ušesa, če je kje vreči kakšen vrbec, ki se mu slučajno pravi ščinkavec (za tolažbo...).

Zvezda pa ni samo zaradi tega poetična. So vse bolj zanimive in važne stvari, ki jih je treba glede tega omeniti. Zvezda je namreč simbol minljivosti, podobna je

vedno bolj stari, oskubeni tetki, njena deška leta so šla že zdavnaj po zlu. Kljub temu je še vendar »pegica« naših čistih, ljubečih, vedno za lepoto vnetih src. Zato pa je tudi umevno, zakaj nas zanima vsaka malenkost, ki je z njo v zvezi, z njo se radujemo in tugujemo. Kar se pa godi z njo od ponedeljka, to je pa že naravnost ogromen dogodek, ki bi moral odjekniti v srcih vse Ljubljane. Samo spominimo se srdite polemike za in proti regulaciji Zvezde — no, zdaj pa stvar ni nič mnogo manj resna, kot da se je regulacija že začela.

Zapela, zažvižgala je smrtna kosa. Stoletni kostanji v Zvezdi so zadrteli v predsmrtni slutnji... Da, kostanji morajo pasti... Pisano je... Minljivost. Solnce bi moralo obstati. Pa je še celo tako mlo siljalo, kot nalašč. Niti ljudje niso obstali, je nekaj jih je bilo, ki so jih zanimali drvarji.

Torej, v ponedeljek so prišli drvarji v Zvezdo, shranim kostanjem hočejo prav za prav pristriči vratove, upihnti zadnjo iskrico življenja. In takšnih kostanjev je mnogo, najbrž večina. Končno je podiranje trhljih kostanjev menda pametno, če hočemo ljudem prihraniti pogrebne stroške, kajti takšni kostanji stoji sila neugumno, ter se ne ve ne ure ne dneva, kdaj trešči ta nesreča na tla ter poboži pri tem kogarkoli — in duša uide brez vseh ceremonij. Seveda, Ljubljanci ne to nikdar ne mislijo, sanjajo le o »senčni Zvezdi« in sladkem šepetu vejavej v mraku.

Zato so tudi stopili vneti za lepoto in poezijo Zvezde — namreč za krasno poezijo, ne epsko — Ljubljanci pred drvarje s strogim vprašanjem: — Koga, sdeč boste še Zvezda obilil? Tiboli ste že oekubili, pa vam je še ta revšna napot'?

Drvarji pa so samo malomarno potrdili: — Pravja! ter viliti mirno naprej rovnice in sekire, 6 kostanjev je mirno čakalo na svoj nečasten konec. Ljubiteljem Zvezde se je storilo inako. Požrl so debele solze, ki so se jim zatikale v suhih grlih ter obmolknili v obup. Bridke misli so jih obšle. Tako, tako, sčasoma bo res vse vrag vzel z nami vred. Stali so kot neme priče žalostnega zgodovinskega dogodka. Po daljšem preledku se je eden oglašil: — Še ubogi ptički ne bodo mogli več gnezdit.

— Bejž no, zaradi krokarjev, kavk in takšne golazni naj le podro, magari vso »spušano Jelenko!« je ugovarjal drugi penzionist. Nato je pa zadirčno vprašal: — Kdaj boste pa podrl' tale ekazec, šlast plesnivo? — Namignil je na tisti glavni žrtvenik, na katerem vrabci dan za dnem žrtvujejo obnemem s kavkami nemanemu spomine ter slavi — kar pač premorejo.

— Ta je posgal pregloblake korenine

— prebud stor! je odgovoril pomenljivo tretji opazovalec. — Če bodo začeli podirati še te svetinje, bodo vsem popokala srca, ne samo nam.

Tako. Srca torej pokajo, gospodje so pa vendar še kolikor toliko prizanesljivi, svetinje bodo ostale nedotaknjene. In pomlad se bliža — kostanjev je treba podreti, dokler so še »suhe«. Zdaj so vsi »suhi«. Le po njih!

Radioprogram

Petek, 6. marca.

12.15: Odločki iz oper — uverture (plošče); 12.45: Novice iz današnjih dnevnikov, zimskosportne vesti, nato reproducirana glasba; 13.30: Borzne vesti; 17.30: Radio orkester; 18.30: G. dr. P. Fr. Tominec: Samostani in znanost; 19: G. profesor Dr. Sušnik: Francoščina; 19.30: Gospodinjstva ura: Najvažnejša čistilna sredstva v gospodinjstvu (Krekova gospodinjstva šola); 20: Koncert društva »Sloga«; 22: Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 7. marca.

12.15: Mešan program (plošče); 12.45: Novice iz današnjih dnevnikov; 13: Časovna napoved, nato reproducirana glasba; 13.30: Borzne vesti; 18: Viktor Pirnat: Marjarijan, biser Dalmacije; 18.30: G. B. Pleničar: Šahovska ura; 19: Filozofija evangelijev (dr. Veber); 19.30: Ga. Orthaber: Angličščina; 20: Slovenske narodne pesmi, bariton solo z orkestrom; 21: Prenos s plesnega turnirja dravske banovine iz Zvezde; 22: Časovna napoved, sport, vreme; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Iz gledališke pisarne

DRAMA

Ljubljanska drama vpisori drevi ob 20. uri Balzacovo komedijo Mercadet v običajni sasedbi. Predstava se vrši za red E.

Opozarjamo na sobotno premijero poljske drame »Dom osamelih ženac«. Drama, ki ima samo ženske vloge, bo vpriporjena na našem odru v režiji gospe Marije Vere.

OPERA

Danes se ponovi zadnjič v letošnji sezoni mladinska opera »Nina nana, punčka moja...« in balet »Figurinec« pod vodstvom dirigenta g. Stritofa.

Jutri se vrši premijera francoskega komponista Charpentiera, opera »Luizac«. Izvrstno delo se vpisori po večletnem presledku, topot v povsem novi sasedbi in vodstvu. Opera je polna lepe melodiozne glasbe. Vsebinska je prepričevalna prav tako v težkih dramatičnih doživljajih, kot v

veselem razposajenem pariškem nočnem rajanju. Opero je muzikalno našadiral ravnatelj Polič, režira priznani režiser J. Gavella, ki se s tem delom pri nas prvič predstavi kot operni režiser. Inscenacija je napravljena po načrtih in vodstvu g. Ulianišičeva. Naslovno partijo poje priljubljena sopranistka gospa Zlata Gjungenac-Gavella, njenega partnerja g. Gostič, očeta g. Primožič, mater gđna Spanova, šivilje predstavljajo ge. Kogejeva, Poličeva, Ribičeva, Jermanova, Ramšakova in druge. Kralja norcev g. Sanein itd. Sodeluje baletni zbor z gđno Moharjevo itd. Z oslom na velike predpriprave in ogromno delo obeta predstava prvovrstno, ako ne najboljšo vzporeditev v tej sezoni. Vstopnice so že v predprodaji. Predstava bo izven abonmana.

Užaljeni so

V francoskem departementu Oise sta dva davčna eksekutorja posebno osovražena med ljudstvom. Nekoč sta se dolgočasila in ker nista imela drugega dela, sta napisala novelo. Posledica je bila, da so ju začeli ljudje še bolj sovražiti in da nameravajo vložiti tožbo proti njima vsi, ki se čutijo z njuno novelo prizadete.

Novela opisuje duhovnika, čigar edina sposobnost je, da zna svoje verne ovčice uspavati. To leti name, — je pomislil domači župnik. V dotičnem kraju je pa tudi zdravnik, ki zna zelo hitro pošiljati ljudi na oni svet. Mene sta mislila, — je zagodrnjal zdravnik, čim je prečital novelo. Tam je tudi trgovec, ki ima ljubavno razmerje z naktakarico domače gostilne. Vsi vedo, da sem mišljen jaz, je tarna svojim prijateljem. In ti so mu pritrđili. Novela opisuje elegantnega gospoda z belo kravato, toda z nohti, ki spominjajo na parklje, govori se o uradniku, ki je strahovito zabit, in končno o dveh zaljubljenih, ki bi se morala poročiti vsaj pred 20 leti. In vsi so se v novei spoznali in hočejo avtorja tožiti zaradi razžaljenja časti.

Spominjajte se slepih!

G. G. Norris.

69

Vroča kri

Roman.

— To komedijo sva videla že v Londonu, predno sva prispela sem, — je dejala. — Igrali so jo v Savoy in naju s Tomom je zanimala primerjava. Obema bolj ugaja ameriška vzporeditev in vaša »Jenny« stoji seveda visoko nad angleško. Tom — vsak hip mora biti tu — jo je videl trikrat. — Ah, zares? — je vzkliknila Zeld. — presenečeno.

— Moja sestra, moj nečak in jaz smo bili pri premijeri, — je pripomnil John. — Tomu je komedija tako ugajala, da jo je šel z menoj še enkrat gledat. Grace mi je pa prav kar povedala, da je bil snoči zopet v gledališču. Zeld se je ozrla z brata na sestro. Človek bi ne mislil, da sta brat in sestra. Gospa Harney je bila mnogo starejša in komaj tretjino tako visoka kakor John, noge in roke je imela zelo majhne. Zeld je opazila, kako graciozno je naličevala s svojimi ročicami čaj. — Moj sin se zelo zanima za gledališka dela. Sam jih namerava nekaj napisati in v ta namen je dolgo in temeljito študiral tehniko drame. Njemu se zdi — ah, tu je on in vam lahko pove kar sam.

Vstopil je mladenič visoke postave. Zeld je na prvi pogled opazila, da je lep fant čistih, močnih potez in belih zob, približno v njenih letih. Stopil je naravnost k nji, prijazno se je nasmehnil in ji poljubil roko. Bilo je prvič, da ji je možki poljubil roko; zdelo se ji je zelo prijetno.

— Zelo me veseli, da vas vidim, gospodična Marsh, — je dejal, ne da bi čakal, da bi ga stric ali mati predstavila. — Misel, da boste pili z nami, me je spravila iz ravnovesja, zdaj sem bil pa še tako netakten, da sem prišel prepoznati.

Govoril je z lahkim, angleškim naglasom. Zeld bi bila mislila, da je Anglež, če bi se bila seznanila z njim kje drugje. Njegova odkritosrčnost in sigurnost sta jo malo zmedli. On in njegova mati sta ji bila zelo všeč, sama se pa ni počutila posebno dobro. Ti ljudje so pripadali drugemu družabnemu razredu; Zeld je bila trezna, previdna in plaša.

Njeno plahost so sicer opazili, toda pokazati ji tega niso hoteli; in kmalu je Zeld opazila, da razpravlja z njimi kljub vsej previdnosti o Blumovi komediji, kakor da so njeni stari znanzi. — Koncem koncev je to satira, — je dejala Zeld. — Večina je hotela pripisati Jenny nekakšen poseben pomen in neki kritik je celo trdil, da nadomestuje grški zbor. Meni se pa zdi to naporno. Jenny je značaj zase in pove odkrito, kaj misli.

— Res je! — je vzkliknil Tom Harney navdušeno. Govorili so še o strukturi komedije.

— Vi ste vse to študirali, — je pripomnila Zeld. — Moj bog, vi morate biti res učen! Kaj ste tudi vi pisali drame ali komedije?

Zardel je do korenin svojih tepih, kostanjevih kodrov.

— Ne vem, zakaj naj bi se tega sramoval, — je odgovoril smeje, — morda zato, ker ste vi igračka — čeprav sem govoril že z mnogimi igralkami. Toda zdi se mi, da še nikoli z nobeno, ki bi se mi bila tako... tako... Nasmehnila se mu je vzpodbujajoče. Vedno bolj ji je bil všeč; nekaj svežega, nepokvarjenega je bilo v njem. — Tako... kaj?

— Zdelo se mi je pametna, — je dejal v zadregi.

— Ah, to je vse? Drugače ni mogla. Saj to je bil flirt, neodpušljiv flirt, a Zeld je bila trdno sklenila, da se kaj takega nikoli več ne sme zgoditi.

— Ne upam si povedati vam vseh svojih misli.

Te besede je izgovoril tako resno, da je postala Zeld pozorna.

Ozrla se je vani. Kratek pogled je zadostoval, da je spoznala, kako in kaj, je z njim. Prijazno se je nasmehnila in se obrnila k njegovi materi.

— Ali ne boste pogrešali Evrope, milostiva gospa? Predolgo ste bili tam, da bi vas ne vlekle nazaj.

— Menda ne bo tako hudo; s Tomom sva že sita potovanja; trajno bi ne mogla ostati v Evropi. Čez zimo osloneva tu, spomladi se pa naseiva morda v stari hiši v Pennsylvaniji, kjer je preživel moj mož otroška leta. Skrajno pa je to let, da ta hiša last rodbine in zeb časa jo je že močno ogledal, vendar jo pa namerava renovirati in ostati nekaj časa tam. Tom sicer meni, da je nekoliko predač od Broadwaya, pa se bo že potolažil.

— Nisem rad tako daleč od mesta, da bi ne mogel tu pa tam v gledališče.

— Saj ostanete tam samo čez polje, mar ne? — je vprašala Zeld.

— Štiri ali pet mesecev, če ne bo prevroče. Toda saj vidite, moj sin ne more živeti brez gledališča in mati mora popustiti, — je pripomnila smeje. — Imate še starše, gospodična Marsh?

— Ne, oba sta že mrtva. — In nimate nobenih sorodnikov? — Ne, nobenih.

— John mi je pravil, da ste bili vedno v Kaliforniji. Z možem sva bila tu na ženitovanjskem potovanju. Stanovala sva v Palace hotelu, če se prav spominjam. Čudovito lepo je tu.

— Da, San Francisco je ljudem zelo všeč.

— Ste že občudovali razgled, gospodična Marsh? — se je oglašal Tom. — Skozi tole okno se vidi ves park. Razgled je čudovit.

Imel je čudno, nikakor ne prijetno navado naglašati vedno prvi zlog pridevnika, da bi povečal vtis.

— Pusti gospodično Marsh, da popije svoj čaj do konca, Tom. — Na lunch morate priti k meni, gospodična Marsh, ko naju ne bo nihče motil. Rada bi namreč pobliže spoznala mlado damo, ki je bila tako prijazna z našim Johnom. Njemu namreč z gospodično Zeldo Marsh solnce vziđe in zaide, — je nadaljevala tiho, — in zdi se mi, da bom Johna kmalu razumela.

Zdaj je zardela Zeld. Ti ljudje so bili izredno ljubeznivi in pristrani z njo. Tola dobrota jo je spravila v zadrego.

Gorki proti Šaljapinu

Sovjetska vlada noče plačati Šaljapinu odškodnine za objavo njegovih spominov

Lani je vzbudil mnogo pozornosti spor slavnega ruskega basista Fedora Šaljapina s sovjetsko vlado zaradi avtorskega prava njegove knjige »Spomini«. Šaljapin, ki je pred leti za vedno zapustil svojo domovino, je pustil v Moskvi rokopis svojega življenjepisa, v katerem opisuje svojo bedno mladost, križev pot in srečno naključje, ki je odkrilo njegov glas. Pripoveduje tudi, kako hitro je napravil kariero, kako je postal operni pevec in igralec svetovnega slovesa. Šaljapin je odpotoval iz Rusije in prijel po svetu koncerte. Državno založništvo v Moskvi je pa izdalo ta čas z neznatnimi izpremembami njegov življenjepisa in je nedvomno mnogo zaslužilo, kajti za Šaljapinove spomine so se v Rusiji in po svetu kar trgali. To pa Šaljapinu ni bilo po volji in sklenil je tožiti sovjetsko vlado.

Zatekel se je k pariškemu sodišču in v vseh instancah je pravdo dobil, čeprav je je sovjetska vlada po svojih zastopnikih na vse načine pomagala, da bi ne bilo treba plačati Šaljapinu odškodnine. Pariško trgovsko sodišče je obsodilo sovjetsko zastopništvo v Parizu tudi v plačilo odškodnine v znesku 10.000 frankov za one izvede Šaljapinovi »Spomini«, ki so bili prodani v Parizu. Ta sodba je velikega načelnega pomena, kajti sedaj lahko

toži sovjetsko vlado vsak ruski pisatelj emigrant, čigar dela v Moskvi objavljajo in prodajajo v inozemstvo.

Sovjetska vlada je torej pravdo izgubila, toda poraza kljub temu noče priznati. Na pomoč ji je priskočil bivši osebni Šaljapinov prijatelj Maksim Gorki, ki je izjavil, da so nastali Šaljapinovi »Spomini« pravzaprav na njegovo pobudo, da pevec do njih nima nobene moralne pravice in da bi lahko imela enako pravico do avtorstva tudi stenografka, ki ji je Šaljapin na prigovarjanje Gorkega pravil o svojem življenju vse od mladih let do svetovne slave. Šaljapin je baie tako celih 10 ur pripovedoval ali pravzaprav narekoval svoje spomine, ki jih je potem stenografka prepisala. Gorki je moral baje pozneje rokopis popravljati in s tem je imel mnogo sitnosti. Nekatere podrobnosti so mu bile znane iz intimnega občevarjanja s Šaljapinom in zato je marsikaj celo izpopolnil.

Gre torej res za moralno vprašanje, kako more odrekati pisatelj svetovnega slovesa avtorstvo knjige Šaljapinu, o katerem je znano, da ni samo slaven pevec in operni igralec, temveč tudi odlični pripovedovalec. Če je narekoval svoje spomine spretni stenografki, mu pač nihče ne more odrekati avtorske pravice do njih.

Nove Einsteinove teorije

Te dni je odpotoval prof. dr. Albert Einstein iz Kalifornije, kjer se je mudil skoraj dva meseca. Skozi New York se je vrnil s parnikom »Deutschland« v Nemčijo. Čeprav je slavní učenjak opetovano izjavil, da je prispel v Ameriko z namenom učiti se, ne pa učiti, je dal ameriškim raziskovalcem mnogo pobude za eksperimentiranje, ki bo služilo praktičnemu potrditju matematično ugotovljenih razlogov, obenem je pa priobčil v Ameriki prvič dve razpravi načelnega pomena. Pred tedni je objavil enačbo, ki formulira njegovo teorijo poenostavljenega polja. Ta enačba je velikega teoretičnega pomena, ker spravlja prvič v zvezo pojave elektromagnetizma, gravitacije svetlobe in prostora. Einstein je pa svojim poslušalcem v seminarju v Pasadena izjavil, da njegova poenostavljena teorija še ni zaključena. Po njegovi enačbi so štiri neznanke, ki jih hoče sam kmalu izračunati. Šele potem se bo dala njegova enačba preizkusiti.

Druga nova Einsteinova teorija se nanaša na obseg svetovnega prostora. V tem vprašanju je prekal Einstein eno glavnih svojih prejšnjih trditev. Prej je namreč učil, da je vseмирje ali svetovni prostor omejeno. Zdaj zastopa nasprotno stališče, češ, da bo njegovo novo naziranje potrjeno, čim bo preizkušena njegova poenostavljena

na teorija. Einstein je izjavil, da ne moremo trditi, da je prostor omejen v Euklidovem smislu, pa naj se naslanjamo na katerokoli enačbo. Ameriškim učenjakom pomen njegovih novih teorij ni jasen. Lastnik največje zvezdarne na Mount Wilsonu dr. Tolman je izjavil:

»Vsi bi radi vedeli, v čem so pravzaprav nova Einsteinova odkritja. Dasi je prišel k nam študirat, smo nampram njemu učenci. Res je sicer, da se je na svojih posetih zvezdarne na Mount Wilsonu naučil marsičesa na polju astronomične mehanike. Toda prepričan sem, da so se naučili naši zvezdoslovci mnogo več na polju matematične astronomije. Čeprav je trdil o sebi, da razume astronomijo malo, se je pokazalo, da je njegovo znanje mnogo večje, kot je prvotno priznal.«

Zaradi štirih jaje ga je ubil

Blizu Gornje Suče na Češkoslovaškem so potegnili te dni iz potoka truplo Jana Zemanoviča. Ljudje so mislili, da je skočil mož v vodo, toda pozneje so opazili na truplu rane in obvestili orožnike, ki so kmalu dognali, da gre za umor in da je morilec Zemanovičev svak Jurij Kučera. Aretirali so ga in mož je zločin t. k. pri znan! Umor ima zelo zanimivo ozadje. Jan Zemanovič, ki ni bil za nobeno delo, je izročil svoje posvetstvo sestri,

da bi gospodarila namesto njega. Njegov svak Kučera je obljubil, da bo skrbel zanj do smrti. Ker je pa Zemanovič rad dobro in obilo jedel, sta se ga sestra in svak kmalu naveličala in rada bi se ga bila iznebila. Nedavno mu je sestra namešala v jed strupo in obsodena je bila na 6 tednov. Te dni je pa Kučera opazil, da mu je Zemanovič izmaknil 4 jajca in to ga je tako razkačilo, da je začel neusmiljeno udrihati po njem in ga pretepal tako dolgo, da je nesrečnej obledel mrtev. Truplo je odnesel za vas in vrge v potok. Morilca so aretirali in izročili sodišču.

Grof Tisza in Anglež

Bivši ogrski ministrski predsednik grof Stefan Tisza je moral nekoč na hitro roko odpotovati v Seged. Vstopil je v brzdovlak in sicer v kupe za nekadilce. V istem kupeju je sedel potnik, ki je po svoji zunanosti močno spominjal na Angleža. V ustih je držal pipo in spuščal oblačke dima pod strop. Tisza je bil seveda ogorčen nad tem in vpludno je opozoril gospoda, da sedi v kupeju za nekadilce. Gospod ga je pa samo začuden pogledal in pušil mirno dalje. Čez nekaj časa je zagodrnjal Tisza: Tu se ne sme kaditi! In ko zopet ni dobil odgovora, je potegnil z žepa vizitko in jo pomolil sopotniku, misleč, da mu bo kot ogrski ministrski predsednik imponiral. Toda mož je mirno spravljal vizitko v žep, ne da bi se ozrl na Tiszo.

To je bilo madžarskemu magnatu že preveč, planil je iz kupeja in poklical sprevednika, češ naj nastopi proti nesramnemu potniku. Sprevednik je stopil v kupe in opozoril potnika, naj neha kaditi ali pa odide iz kupeja. Mož je pa molče potegnil iz žepa vizitko grofa Tisze in jo pomolil sprevedniku pod nos. Sprevednik je salutiral in odšel. Na hodniku je pa dejal pravemu grofu: V kupeju sedi ta vražji Tisza. Z njim ni dobro zobati črešeni. Vsa dežela mu ne more do živega, kaj šele midva.

San Marino se pripravlja na vojno

Republika San Marino, ki šteje 14 tisoč prebivalcev, grozi Italiji z vojno. Konflikt med liliputansko republiko in Italijo ima romantično ozadje. Italijanska markiza Viktorija Brambilla je pobegnila s svojo hčerko pred italijanskimi sodišči na ozemlje San Marina. Rimska vlada je zahtevala, naj San Marino markizo izroči. Toda republika je zahtevala odločno odklonila, češ da odgovori na nasilni poskus z orožjem.

Mussolini najbrž ne misli na vojno s sosednjo republiko, pač pa si je izmislil drugi način, ki zelo razburja državljane San Marina. Ob vsej meji San Marina stoji zdaj italijanski karabinjerji, ki na vse mogoče načine šikanirajo državljane San Marina pri prehodu meje. Doslej so lahko ljudje iz San Marina brez vsakih ceremonij hodili v Italijo. Šikaniranje jim je zelo neprijetno, toda ugnati se ne dajo. Seveda ni niti misliti, da bi nastala iz tega konflikta vojna.

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Harry Piel govori

v prvem svojem velenapetem filmu senzacij in veleatrakcij:

„ON ALI JAZ“

Zasledovanje na suhem, na vodi in v zraku! — Prisotni detektiv. — Posnetki najlepših pokrajin. — Na luksuzni jahti! — Branitelj deklet!

HANNES JUNKERMANN

Predprodaja vstopnic od 10. do pol 13. ure! — Nov »Eclair žurnal« in slavni tenor Campbell.

Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA

Pri odraslih in otrocih

je FIGOL mnogo zahtevano zdravilo za čiščenje želodca in črev ter za zdravljenje bolezni ledic, jeter in hemeroidov, kadar so v zvezi s slabo prebavo. — FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, razpošilja pa izdelovalec —

Apoteka Dr. Semelic, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znak! — Na vprašanje brez znamke ne odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

Franc FUJAN, krovstvo
Ljubljana, Galjeveca štev. 9, pri dol. kolodvoru, izvršuje vsakovrstna krovstva dela in v to stroko spadajoča popravila. — Cene solidne. 941

Modroce
predeluje in očisti žimo prahu na specialnem stroju samo

Rudolf Sever,
LJUBLJANA, Marjin trg 2 25/L

ENONADSTROPNO HIŠO
pripravno za trgovino ali obrt, sredi mesta, zelo povoljno prodam. Pojasnila daje iz prijaznosti dr. Kumbatovič, Maribor, Kralja Petra trg 1. 945

PRODAJALKO
starejšo, zmerno hrvaščine in nemščine, sprejme takoj za čas sezone Grand hotel kot skladiščarstvo. — Izredno samo pismene ponudbe s sliko in prepisi spricel na naslov: D. Sparhakl, Celje-Breg. 944

SEDLARSKI POMOČNIK
vesten in izurjen, želi primerne zaposlitve. Anton Zgonc, Radlek 11 pri Rakeku. 943

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo likov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo točno in solidno. —

Znižali smo cene

malim oglašom, da stane beseda le 50 p. Zunanji inserenti lahko plačajo male oglase z znakami.

DRAŽESTNE KODRE

ki se neomejeno obdržijo ob vlažnem vremenu in potanju, dosežejo dame in gospodje brez škarij-kodralke s Hela-esenco za kodranje las. Tudi najmičnejšo glavico olepša Hela, tako da je vsaka ondulacija odveč. Velik prihranek na času in denarju in obenem pospešuje rast las. — Pogled v zrcalo Vas bo navdušil. Takoj po uporabi polnost onduliranih las, dražestne frizure. Mnogo ahvalnic. Posebno umetnice-igralko se polne hvale. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 24.—, 6 steklenic Din 40.—. Dr. Nic. Kemény, Košice, Č. S. R. Poštni predal 12/L. 39.

NEVESTINE OPREME

najfinejše in najcenejše v veliki izbiri prekrasnih vzorcev mehanično umetno in ročno veže

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj

Entlanje meter 25 par; »Breda« robci komad Din 2.—

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolneno moške in damske blagove zadnjih novosti za pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNIC SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Češkoslovaška.

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoni in poštne prosto.

Makulturni papir

kž à Din 4.—

rodaja uprava Slovenskega Naroda,

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispenzar v službi socialno-higijenske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezn.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.

Naročila točno izvršuje

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani, Šelenburgova ulica štev. 3.